

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»
Факультет адвокатури та антикорупційної діяльності
Кафедра організації судових,
правоохоронних органів та адвокатури

АДВОКАТУРА: МИНУЛЕ, СУЧАСНІСТЬ ТА МАЙБУТНЄ

**МАТЕРІАЛИ
XV Міжнародної
науково-практичної конференції**

*14 листопада 2025 року,
м. Одеса*

Одеса
«Юридична література»
2025

УДК 347.965(477)(063)
A288

Редакційна колегія:

Н. М. Бакаянова (голова), завідувачка кафедри організації судових,
правоохоронних органів та адвокатури;
С. К. Костенко, професор;
І. О. Кісліцина, доцент;
М. О. Кравченко, доцент;
О. Г. Свіда, доцент;
П. М. Синицин, доцент;
О. О. Храпенко, доцент;
Л. П. Нестерчук, старший викладач;
Р. Р. Щербатий, асистент

Рекомендовано до друку вченою радою Національного університету «Одеська юридична академія» (протокол № 3 від 15 жовтня 2025 р.)

Адвокатура: минуле, сучасність та майбутнє : матеріали XV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 14 листопада 2025 р.) / редкол.: Н. М. Бакаянова (гол.), І. О. Кісліцина, М. О. Кравченко [та ін.]. — Одеса : Юридична література, 2025. — 664 с.

ISBN 978—966—419—456—0

У збірнику містяться матеріали доповідей XV Міжнародної науково-практичної конференції «Адвокатура: минуле, сучасність та майбутнє», яка відбулася 14 листопада 2025 р. у Національному університеті «Одеська юридична академія». Доповіді учасників присвячені актуальним питанням адвокатури і здійснення адвокатської діяльності в Україні, історії адвокатури, діяльності Національної асоціації адвокатів України, проблемам і перспективам розвитку адвокатського самоврядування, правилам адвокатської етики та юридичній відповідальності адвокатів, зарубіжному і міжнародному досвіду організації та діяльності адвокатури.

УДК 347.965(477)(063)

Відповідальність за зміст та достовірність поданого матеріалу несуть учасники конференції, їхні наукові керівники та рецензенти, які рекомендували ці матеріали до друку.

ISBN 978—966—419—456—0

© Національний університет
«Одеська юридична академія», 2025

АДВОКАТСЬКА ТАЄМНИЦЯ ЯК ОСНОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ЕТИКИ ТА ГАРАНТІЯ ПРАВА НА ЗАХИСТ

Адвокатська таємниця є фундаментальною засадою професійної етики адвоката та невід'ємним елементом реалізації права особи на захист. У сучасних умовах розвитку правової держави та зростання вимог до прозорості діяльності правників особливого значення набуває питання дотримання балансу між відкритістю правосуддя та збереженням конфіденційності інформації, отриманої адвокатом під час надання правничої допомоги. Недотримання адвокатської таємниці не лише підриває довіру клієнтів до інституту адвокатури, але й створює ризики порушення основоположних прав людини, гарантованих Конституцією України та міжнародними правовими актами.

Конституцією України на інститут адвокатури покладено одну з найважливіших функцій, яка має бути реалізована у правовій, демократичній та соціальній державі, — надання професійної правничої допомоги [1, с.122].

Адвокатська таємниця забезпечує довіру між клієнтом і його захисником. Без впевненості в конфіденційності наданої інформації особа навряд чи буде відкритою з адвокатом, а відтак — і не зможе отримати ефективний правовий захист. Тому адвокатська таємниця є важливим етичним принципом, що закладений у самій суті адвокатської діяльності.

Професійна етика адвоката базується на безумовному дотриманні принципу конфіденційності, незалежно від змісту розмови з клієнтом або характеру справи. Збереження адвокатської таємниці є проявом поваги до гідності клієнта, його права на приватність та юридичний захист. Будь-яке порушення цієї норми підриває не лише репутацію конкретного адвоката, але й довіру до правової системи загалом.

Крім морального аспекту, адвокатська таємниця має глибоке правове значення. Вона виступає гарантією реалізації права на захист, яке закріплено як на національному, так і на міжнародному рівні. Якщо клієнт не може бути впевненим у нерозголошенні довіреної інформації, він фактично позбавляється можливості повноцінного захисту своїх інтересів, що є грубим порушенням основоположних прав людини.

У професійній діяльності адвокати постійно зустрічаються з морально-етичними дилемами, крім того, професія адвоката належить

до типу «людина-людина», а отже є емоційно доволі складною [3, с. 542]. Отже, слідування етичним стандартам, а тому числі, дотримання адвокатської таємниці є обов'язком адвоката.

Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду у справі № 560/2845/19 [3] зазначив про те, що адвокат, який раніше надавав правову допомогу одній стороні, згодом почав представляти іншу сторону в справах проти свого попереднього клієнта, при цьому використовуючи інформацію, отриману під час виконання первинного доручення. Така поведінка була кваліфікована як порушення присяги адвоката та правил адвокатської етики, оскільки адвокат не мав права використовувати конфіденційну інформацію, здобуту в ході попередніх відносин, без письмової згоди клієнта. Суд визнав, що незалежно від того, чи настали реальні негативні наслідки, сама можливість виникнення конфлікту інтересів і використання закритої інформації вже становить дисциплінарний проступок.

Аналіз справи також свідчить про те, що питання збереження адвокатської таємниці є не лише етичним, а й юридичним обов'язком, недотримання якого тягне за собою дисциплінарну відповідальність. Верховний Суд акцентував увагу, що адвокат зобов'язаний уникати будь-якої ситуації, яка навіть потенційно може поставити під сумнів його неупередженість. Крім того, суд визнав недоліки в розгляді справи судами попередніх інстанцій, зокрема, відсутність належної оцінки строків притягнення до відповідальності, через що справу було направлено на новий розгляд. Це рішення підкреслює важливість комплексного аналізу як етичної, так і процесуальної сторін при вирішенні питань, пов'язаних з дисциплінарною відповідальністю адвокатів.

Отже, адвокатська таємниця є не лише інструментом професійної діяльності, а й моральним та правовим обов'язком, без якого неможливо уявити справедливе правосуддя. Вона є тією основою, на якій тримається вся система правового захисту особи. Збереження адвокатської таємниці — це не лише вимога закону, а й прояв високої культури правничої професії.

Список використаної літератури

1. Козлов О. О. Безперешкодне здійснення професійної діяльності в системі гарантій адвокатської діяльності. *Наука та суспільне життя України в епоху глобальних викликів людства у цифрову еру (з нагоди 30-ти річчя проголошення незалежності України та 25-ти річчя прийняття Конституції України):* у 2 т. матеріали Міжнар. науково-практ. конф. (Одеса, 21 травня 2021 р.). за загальною редакцією С. В. Ківалова. Одеса. Видавничий дім «Гельветика». 2021. Т. 2. С. 121–123.

2. Кравченко М. О. Сучасні виклики в адвокатській діяльності. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 9. С. 542–544. URL: http://lsej.org.ua/9_2022/9_2022.pdf (дата звернення — 06.10.2025)
3. Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду у справі № 560/2845/19 від 13 жовтня 2021 року. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/100319249> (дата звернення — 06.10.2025)

Науковий керівник: доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», кандидат юридичних наук, доцент **Кісільцина Ірина Олександрівна**

Горовий В. С.

студент 4-го курсу факультету
адвокатури та антикорупційної діяльності
Національного університету «Одеська юридична академія»

ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА АДВОКАТА ЯК МОРАЛЬНИЙ ОРІЄНТИР СУЧАСНОЇ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ

У сучасних умовах розвитку правничої професії професійний юрист не може залишатися поза розумінням змісту та значення поняття «професійна етика». Цей феномен є невід’ємним елементом правничої культури та проявляється у різних формах професійної діяльності адвоката: у взаємодії з колегами, клієнтами, представниками органів державної влади, у науковій і публіцистичній роботі, а також у поведінці під час використання мережі Інтернет та інших цифрових платформ.

Щодо визначення поняття «адвокатська етика» та з’ясування її ролі у професійній діяльності адвокатів, слід зазначити, що чинне законодавство не містить її нормативного визначення. Водночас питання змісту та значення професійної етики адвоката є предметом численних наукових досліджень, у яких акцентується увага на її ролі як фундаментального елемента правничої культури та гарантії належного здійснення адвокатської діяльності.

Так, у преамбулі Правил адвокатської етики, затверджених Звітно-виборним з’їздом адвокатів України від 09 червня 2017 року, зазначено, що Правила адвокатської етики мають на меті уніфіковане закріплення традицій і досвіду української адвокатури в сфері тлумачення норм адвокатської етики, а також загальноvizнаних деонтологічних норм і правил, прийнятих у міжнародному адвокатському співтоваристві [1].

Бандурова В. С.

Етичні стандарти щодо адвоката: проблеми дотримання
та дисциплінарна практика 410

Баран А. С.

Професійна етика адвоката та медіатора: зміст
та співвідношення 414

Вареник В. О.

Адвокатська таємниця як основа професійної етики
та гарантія права на захист 418

Горовий В. С.

Професійна етика адвоката як моральний орієнтир сучасної
правової держави 420

Гаджисв А. М.

Софт скілс навички як складова професійної етики адвоката . . . 423

Гринюк К. О.

Етика адвоката в контексті відносин з клієнтом 426

Гудзюк Ю. Б.

Професійна етика адвоката у справах, пов'язаних
із корупцією 428

Джигирей В. В.

Етичні аспекти поведінки адвоката у судовому засіданні 432

Дмитрук Д. О.

Порушення принципу уникнення конфлікту інтересів
як підстава притягнення до дисциплінарної відповідальності . . . 436

Долженко Ю. В.

Проблема дотримання адвокатської етики у змагальному
процесі 439

Донець К. О.

Адвокатська таємниця: правові та моральні аспекти
збереження конфіденційності 443

Заборська К. А.

Ефективність адвокатської діяльності крізь призму довіри
клієнта та професійної етики 446

Загнітко А. В.

Конфлікт інтересів в адвокатській діяльності: етичні виклики
та шляхи їх подолання 449